

Европейската история

60 години споделен напредък

European **Political**
Strategy Centre

1 март 2017 г.

Отказ от отговорност:

Настоящата публикация е изготвена от Европейския център за политическа стратегия като принос за подготовката на Европейската комисия на Бялата книга за бъдещето на Европа и на срещата на върха в Рим за отбелязване на 60-ата годишнина на Договорите от Рим.

Информацията и възгледите, представени в настоящата публикация, са на авторите и не отразяват непременно официалното становище на Европейския съюз.

© Европейски съюз, 2017 г.

Повторното използване е разрешено, при условие че се посочи източникът. Политиката на повторно използване на документите на Комисията е регламентирана с Решение 2011/833/ЕС (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39). За използването или възпроизвеждането на снимки или други материали, за които ЕС не е носител на авторското право, трябва да се иска разрешение направо от носителите на авторското право.

Print: ISBN 978-92-79-66407-6 • doi:10.2872/269335 • Catalogue number: ES-01-17-157-BG-C
PDF: ISBN 978-92-79-66375-8 • doi:10.2872/154062 • Catalogue number: ES-01-17-157-BG-N
HTML: ISBN 978-92-79-66382-6 • doi:10.2872/926159 • Catalogue number: ES-01-17-157-BG-Q

European **Political**
Strategy Centre

60-ата годишнина от Договорите от Рим е подходяща възможност за размисъл относно бъдещето на Европейския съюз — най-вече с поглед напред, но също като направим оценка на изминалите десетилетия. Във време, когато някои от основните принципи, на които досега се крепят демократичните държави и развитите икономики, изглеждат заплашени, е още по-важно да си припомним първоначалните цели на европейската интеграция.

Европейската история е история на мира, демокрацията, солидарността и свободата, но също така на просперитета, равенството, благоденствието и устойчивостта. В този критичен момент от историята е важно да си спомним за принципите, които ни обединяват като европейци, както и за общите постигнати успехи.

Несъмнено сме се сблъскали с трудности и бъдещите предизвикателства може понякога да изглеждат непреодолими. Ето защо е необходим период на диалог, размисъл и обсъждане. Полезно начало би било вероятно да направим равностметка на постиженията на Европа с течение на времето.

„Човечеството не трябва да забравя, че мирът не е дар от Бога на неговите създания; той е наш дар един на друг“.

*Ели Визел, оцелял от Холокоста
и лауреат на Нобелова награда за 1986 г.*

Мир

Най-дългият период на мир и стабилност в писаната история на Европа — 70 години от края на Втората световна война — започна със създаването на Европейските общности.

През 2012 г. Европейският съюз бе награден с Нобеловата награда за мир като признание за неговата роля, спомогнала за това Европа да се превърне от „континент на войната в континент на мира“.

За Европа мирът има значение навсякъде: в свят с повече от 40 продължаващи въоръжени конфликта ЕС е с най-голям принос от контингенти за мироопазващите мисии на ООН.

////////////////////////////////////

„Сега в Европейския съюз има много държави, които, когато започнахме нашето движение за демокрация през 1988 г., все още не се радваха на благата на едно демократично общество. [...] Но те ни изпревариха. Те продължиха напред, а ние изостанахме“.

*Аун Сан Су Чи, бирмански политик
и лауреат на Нобелова награда за 1991 г.*

Демокрация

През 1957 г. само дванадесет от настоящите държави — членки на ЕС, бяха демокрации. Днес техният брой е 28.

ЕС е най-голямото обединение на демокрации в света.

Всички граждани на Съюза имат право да гласуват и да се кандидират на изборите за Европейски парламент, както и на местните избори, независимо от мястото, където живеят.

Шест от първите десет държави по отношение на участието на избирателите в света са държави — членки на ЕС.

„Член 42, параграф 7 от Договора за Европейския съюз — клаузата за солидарност, [...] гласи, че когато една държава бъде нападната, всички държави членки са задължени да ѝ окажат помощ и съдействие, защото врагът е не само враг на Франция, но и враг на Европа“.

Франсоа Оланд, президент на Франция

Солидарност

След нападенията в Париж на 13 ноември 2015 г. Франция поиска взаимопомощ от държавите членки за борба с терористичната заплаха. Отговорът беше незабавен и единодушен.

В рамките на по-малко от две седмици няколко държави членки, включително Германия, Обединеното кралство, Белгия, Естония, Словакия и Словения, вече бяха дали съгласие за предоставяне на военна помощ за операции срещу групировката „Ислямска държава“ в Сирия или Ирак или за други мисии за сигурност и отбрана на Европейския съюз. Други държави членки бързо последваха примера им.

Европейската солидарност се разпростира и върху икономическите въпроси: в повече от десет държави финансирането от ЕС се равнява на повече от 40 % от общите публични инвестиции.

„Ние сме с високо вдигната глава независимо от цената, която платихме, защото свободата е безценна“.

Лех Валенса, полски политик и лауреат на Нобелова награда за 1983 г.

Свобода

Свободата е една от основните ценности на ЕС и е тя залегнала в член 2 от Договора за Европейския съюз. Наред с другото, тя дава на гражданите правото да се движат и пребивават свободно в рамките на Съюза.

Индивидуалните свободи са защитени от Хартата на основните права и включват зачитането на личния живот, свобода на мисълта, на религията, на събранията, на изразяването на мнение и на информация.

Държавите — членки на ЕС, представляват една трета от всички свободни държави в света.

Европа категорично е най-свободният континент в световен мащаб и е на челно място в международните класации по отношение на свободата на пресата.

„Интегрирането на Полша в ЕС през 2004 г. бе от ключово значение за страната. [...] Чрез привеждането на нашето законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕО ние успяхме да извлечем огромни икономически и социално-политическа ползи: нашият общ ръст на БВП в периода 2004—2012 г. възлезе на 46,3 %“.

Радослав Сикорски, бивш министър на външните работи на Полша

Просперитет

Членството в ЕС доведе до по-голям и споделен просперитет. Средният БВП на глава от населението в Съюза почти се е удвоил през последните двадесет години. За някои от най-бедните държави членки увеличението е над десет пъти.

В периода между януари 2013 г. и септември 2016 г. бяха създадени 10 милиона работни места, така че равнището на заетост в ЕС-27 достигна безпрецедентен връх от почти 69,7 %.

Еврот е втората по важност международна резервна валута, като централните банки по света поддържат резерв от 1,5 трилиона евро.

**„Без финансиране от ЕС
нямаше да бъде възможно
да направим това откритие“.**

*Мишел Гийон, белгийски астроном,
открил новата слънчева система TRAPPIST-1.*

Открития

След стартирането на първата общоевропейска рамкова програма за научни изследвания през 1984 г. Европейският съюз е инвестирал близо 200 милиарда евро за финансиране на научни изследвания и на нови технологии и продукти, които да подобрят живота ни. „Хоризонт 2020“ — осмата рамкова програма, е най-голямата многонационална програма за научни изследвания в света.

Европейският съюз е световен лидер в областта на научните изследвания и иновациите. На него се падат една четвърт от световните разходи за научни изследвания и една трета от заявленията за патенти в световен мащаб.

Учени, икономисти, писатели, лекари, творци, активисти от Европейския съюз са спечелили през годините най-много Нобелови награди за приноса си към напредъка на човечеството.

„Програмата „Еразъм“ е много повече от възможност за обучение. За мен тя е начин да се придобие нов поглед към света, да се почувстват и открият нови емоции, както и да се научат неща, които ги няма в учебниците“.

Студент, който дава отчет за обмена по програма „Еразъм“

Като европейци ние сме свободни да живеем, да работим и да се пенсионираме навсякъде в Европа. Благодарение на единния пазар полетите са по-евтини, пътуванията са свързани с по-малко бюрокрация, а цената на изходящите и входящите обаждания в чужбина вече е със 90 % по-ниска, отколкото през 2007 г. Таксите за роуминг също скоро ще бъдат напълно премахнати.

В момента 6,5 милиона европейци работят в друга държава членка на ЕС. От създаването си през 1987 г. програмата „Еразъм“ е дала възможност на 9 милиона души да учат, да се обучават, да осъществяват доброволческа дейност или да придобият професионален опит в чужбина.

ЕС е с най-високо участие в образованието в ранна детска възраст сред държавите от Г-20, като 94,3 % от децата на възраст на четири или повече години са записани в училище преди започване на задължителното образование.

ВЪЗМОЖНОСТ

„Всички хора
са равни пред
закона“.

*Член 20 от Хартата на
основните права на ЕС*

От самото начало европейската интеграция се основава на принципа на недопускане на дискриминация, залегнал във всички европейски политики.

Равенството между мъжете и жените е една от основополагащите ценности на Европейския съюз. Това датира от 1957 г., когато принципът за равностойно заплащане за равностоен труд стана част от Договора от Рим. Разликата в заплащането на жените и мъжете беше намалена до 16 %.

Днес има повече жени, отколкото мъже, които са завършили европейски университети.

Европейските жени имат най-високият среден резултат в света в индекса за личната свобода.

Равенство

**„Съюзът има за цел да
насърчава мира, ценностите си и
благоденствието на своите народи“.**

Член 3 от Договора за Европейския съюз

Благодеяние

Европейският социален модел има действието на мощна сила за изравняване, като премахва значителна част от неравенствата на доходите на пазара, които варират от 22 % в Естония до 43 % в Ирландия в сравнение със само 18 % в САЩ или 15 % в Япония.

Гражданите на ЕС живеят повече от осем години по-дълго от средното в световен мащаб (очакваната продължителност на живота при раждане в ЕС-28 е 79,6 години спрямо 71,4 в целия свят).

Всички работници в ЕС имат право на четири седмици платен отпуск годишно. В държави като Канада и Япония първоначалният годишен платен отпуск е само десет дни, а в САЩ няма задължителен минимален платен отпуск.

Нещо повече — всички европейски жени имат право на най-малко 14 седмици отпуск по майчинство и всички родители имат индивидуално право на родителски отпуск на основание на раждане или осиновяване на дете.

„Европа винаги е била
начело на усилията за
насърчаване на екологията.
Нашата планета се нуждае
от постоянна грижа и
внимание“.

Папа Франциск

Устойчивост

От 1972 г. насам, когато беше поставено началото на първата европейска политика в областта на околната среда, ЕС решава проблемите, свързани с киселинните дъждове и изтъняването на озоновия слой.

Понастоящем европейските градове са с най-ниските нива на замърсяване на въздуха в световен мащаб, което се дължи до голяма степен на ранната забрана на замърсители, като например оловото в бензина. Рециклирането на отпадъци в европейските общини нарасна от 30 % през 2004 г. до 43 % през 2014 г. 96 % от нашите плажове са достатъчно чисти за плуване, а 85 % от тях са получили етикет за „отлично“ състояние.

В борбата срещу изменението на климата ЕС доказа, че устойчивото развитие и икономическият напредък могат да вървят ръка за ръка. ЕС успя да намали емисиите на CO₂ с 22 % в периода между 1990 г. и 2015 г., като същевременно неговата икономика нарасна с 50 %.

Между 2010 г. и 2015 г. ЕС инвестира повече средства в развитието на възобновяеми енергийни източници, отколкото в който и да е друг източник на енергия. Понастоящем количеството на възобновяемата енергия на човек е три пъти по-високо, отколкото средното в световен мащаб.

„Нашият приоритет е по-скоро постигането на търговски споразумения с ЕС и с големите търговски зони, отколкото с отделни държави в ЕС“.

Шиндзо Абе, министър-председател на Япония

Влияние

Европейският съюз е най-големият търговски блок в света. Общият износ на ЕС-27 е на стойност около 5,8 трилиона евро. Това представлява над една трета от общия световен износ, повече от два и половина пъти износа на Китай и над три пъти повече от този на САЩ.

ЕС е водещ търговски партньор за 80 държави.

ЕС е най-големият източник и дестинация за преки чуждестранни инвестиции в света.

Европейският съюз и неговите държави членки са най-големият донор на помощ в света, предоставяйки повече от половината от цялата официална помощ за развитие през 2015 г.

„Европа е важна, тъй като е по-добре да има многообразие, отколкото монотонност“.

Участник в шествието #pulseofeurope

В ЕС има 24 официални езика и над 60 регионални или малцинствени езика.

ЕС се основава на идеята за „единство в многообразието“. Националната идентичност е гарантирана по силата на член 4, параграф 2 от Договора за Европейския съюз. С цел да не се нарушават националните или регионалните компетенции ЕС е установил принципа на „субсидиарност“, за да се гарантира, че действията на европейско равнище се отнасят до въпроси, които не могат да бъдат разрешени самостоятелно от държавите членки, като например замърсяването на въздуха.

Благодарение на културното си богатство Европа е водещата туристическа дестинация в света. През 2015 г. Франция, Испания и Италия се нарешиха съответно на първо, трето и пето място в световно проучване на международните туристически посещения в световен мащаб.

Многообразие

Препратки

Мир:

Ели Визел, „Норе, [Hope, Despair and Memory](#)“ („Надежда, отчаяние и памет“), реч при получаването на Нобеловата награда, 11 декември 1986 г.

Турбьорн Ягланд, председател на норвежкия Нобелов комитет, „[Award Ceremony Speech](#)“ („Реч на церемонията по връчване на наградата“), Нобелова награда за мир за 2012 г., 10 декември 2012 г.

Международен институт за стратегически проучвания, „[Armed Conflict Survey 2016](#)“ („Проучване на въоръжените конфликти през 2016 г.“), 29 март 2016 г.

Институт за мира в партньорство, „[EU Contribution to UN Peacekeeping](#)“ („Приносът на ЕС към мироопазващите дейности на ООН“), 17 март 2016 г.

Демокрация:

Аун Сан Су Чи: „[You have to know why the world is the way it is or you have to want to know](#)“ („Трябва да

знаеш защо светът е такъв, какъвто е, или трябва да искаш да знаеш“), награда „Сахаров“ за свобода на мисълта, октомври 2013 г.

Графеус, „[Democracy Map of Europe](#)“ („Карта на демокрацията в Европа“), септември 2013 г.

Организация за икономическо сътрудничество и развитие, „[Better Life Index](#)“ („Индекс за подобряването на живота“).

Солидарност:

Франсоа Оланд, „[Реч пред съвместно заседание на Парламента](#)“, 16 ноември 2015 г.

Службата на ЕП за парламентарни изследвания, „Activation of Article 42(7) TEU France's request for assistance and Member States' responses“ („Задействие на член 42, параграф 7 от ДЕС във връзка с искане на Франция за помощ и отговори на държавите членки“), информация на Европейския съвет, публикувана първо през [декември 2015 г.](#), актуализирана през [юли 2016 г.](#)

Европейска комисия, „[Приносът на европейските структурни и инвестиционни фондове за създаването на работни места и растеж, за плана за инвестиции и за приоритетите на Комисията](#)“, 2016 г.

Свобода:

Дей, М., „[Freedom is priceless, Walesa tells Poland](#)“ („Свободата е безценна, Валенса казва на Полша“), The Telegraph, 30 август 2005 г.

[Дял II от Хартата на основните права на ЕС](#). Фрийдъм Хаус, „[Freedom in the World 2017](#)“ („Свободата в света през 2017 г.“), 2016 г.

Репортери без граници, „[2016 World Press Freedom Index](#)“ („Световен индекс за свобода на печата за 2016 г.“), 2016 г.

Просперитет:

Radostaw Sikorski, „[Spurring on the European Project](#)“, in New Eastern Europe, Issue 4 (IX)/2013.

Данни на Евростат за БВП на глава от населението, септември 2016 г.

Евростат, Статистически данни за заетостта, ноември 2016 г.

Международен валутен фонд, „[Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves](#)“ („Валутен състав на официалните валутни резерви“), 30 декември 2016 г.

Открития:

Хийт, Р. „[EU cash, Belgian beer, and the final frontier](#)“ („Паричните средства на ЕС, белгийската бира и последната граница“), 23 февруари 2017 г.

Европейска комисия, „[30 Years of EU Research Framework Programmes](#)“ („30 години на рамкови програми за научни изследвания на ЕС“), списание Horizon, специално издание, март 2015 г.

[Официален уебсайт на Нобеловата награда.](#)

Възможности:

Европейска комисия, „[Erasmus: I am one of the two million who did it!](#)“ („Еразъм: аз съм един от двата милиона, които участваха!“), 2010 г.

Европейска комисия, „[From Erasmus to Erasmus+: a story of 30 years](#)“ („От Еразъм към Еразъм +: една 30-годишна история“), информационен документ, 26 януари 2017 г.

Евростат, „[EU citizenship - statistics on cross-border activities](#)“ („Гражданство на ЕС — статистика за трансграничните дейности“), април 2013 г.

Евростат, „[Europe 2020 indicators – education](#)“ („Показатели на Европа 2020 — образование“) и „[The EU in the world - education and training](#)“ („ЕС в света — образование и обучение“), март 2016 г.

Равенство:

Евростат, „[Gender pay gap statistics](#)“

(„Статистически данни за разликите в заплащането на мъжете и жените“), ноември 2016 г.

Евростат, „[Tertiary education statistics](#)“ („Статистически данни за висшето образование“), декември 2015 г.

Институт Кейто, „[Human Freedom Index 2016](#)“ („Индекс на човешката свобода за 2016 г.“), 2016 г.

Благоденствие:

Организация за икономическо сътрудничество и развитие, „[Income Distribution and Poverty](#)“ („Разпределение на доходите и бедността“), последните налични данни от 2013 г. и 2014 г.

Световна здравна организация, „[Global Health Observatory \(GHO\) data: Life expectancy](#)“ („Данни на Глобалната обсерватория за здравеопазване (GHO): данни за очакваната продължителност на живота“, данни от 2015 г.

Европейска комисия, „[Професионален, личен и семеен живот](#)“, ноември 2016 г.

[Фондация за показателя за заплатите](#), 2017 г.

Устойчивост:

Папа Франциск, „[Обръщение към членовете на Европейския парламент](#)“, Страсбург, Франция, във вторник, 25 ноември, 2014 г.

Европейска комисия, „[The European Union Leading in Renewables](#)“ („Европейският съюз — лидер в областта на възобновяемите енергийни източници“, брошура относно COP21, 2015 г.

Международна агенция за възобновяема енергия, „[The Power to Change: Solar and Wind Cost Reduction Potential to 2025](#)“ („Сила за промяна: потенциал за намаляване на разходите, свързани със слънчевата и вятърната енергия, до 2025 г.“), юни 2016 г.

Европейска комисия, „[Енергийният преход в Европа напредва с добри темпове](#)“, съобщение за медиите, 1 февруари 2017 г.

Европейска агенция за околна среда: „[Доклад за качеството на водите за къпане в Европа през 2015 г.](#)“, септември 2016 г.

Ставрос Димас, „[Celebrating the Environmental Union](#)“ („Честване на Съюза в областта на околната среда“), по BBC News, 23 март 2007 г.

Европейска агенция за околна среда: „[Доклад относно показателите за околната среда за 2016 г.](#)“, в подкрепа на мониторинга на Седмата програма за действие в областта на околната среда, 9 декември 2016 г.

Световна здравна организация, „[Urban Air Quality Database](#)“ („База данни за качеството на градския въздух“), 2016 г.

Влияние:

Европейска комисия, „[A Stronger Global Actor](#)“ („Посилен участник на световната сцена“), октомври 2016 г.

Stewart, H., 'Britain remaining in EU is 'better for the world', says Japanese prime minister'; The Guardian, 5 May 2016.

Многообразие:

Европейска комисия, „[Области на политиката на Европейския съюз — Многоезичие](#)“.

Член 5 от Договора за Европейския съюз.

#PulseofEurope: <http://pulseofeurope.eu/?lang=en>.

Публикация на Световната организация по туризъм към ООН, „[Tourism Highlights](#)“ („Туристически акценти“).

©

Корица: © AP Photo/Sergei Grits

© AP/Fotolia/Pavlo Vakhrushev

Мир: © AP Photo / В.Н. Rollins

Демократия: © AP/Fotolia/bizoo_n

Солидарност: © AP Photo/Christophe Ena

Свобода: © AP Photo/Lutz Schmidt

Просперитет: © AP/Fotolia/Lena Serditova

Открития: © ESA/ATG medialab, 2016 / Source: EC - Audiovisual Service

Възможности: © AP/Fotolia/Syda Productions

Равенство: © AP/Fotolia/Aliaksei Lasevich

Благоденствие: © AP/Fotolia/haveseen

Устойчивост: © European Communities, 2009 / Source: EC - Audiovisual Service / Photo: Laurent Chamussy

Влияние: © AP Photo/Mosa'ab Elshamy

Многообразие: © AP/Fotolia/WavebreakmediaMicro

Служба за публикации